

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXIX. — Izdan in razposlan dne 9. avgusta 1870.

97.

Dopustno pismo od 25. junija 1870,

za železnico od Prage do Duhcova (Dux) s krilom do Mosta (Brüx).

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po Božji milosti cesar avstrijski;

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd., itd., itd.

Ker so grof Friderik Thun-Hohenstein, grof Rudolf Chotek, knez Moric z Lobkovic, knez Ferdinand Kinsky, grof Henrik Jaroslav Clam z Martinic, Anton Emanuel Komers, Julij Přihorsky, Jožef Nesvadba, Henrik Mikolecky in Janez Paek prosili, da bi jim se podelilo dopuščenje (koncesija), delati in rabiti železnico od Prage v Duhcov s krilom v Most, zazdelo Nam se je, z ozirom na občno koristnost tega podjetja, imenovanim prosilcem po postavi od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) o dopuščanju železnice in postave od 13. aprila 1870 (Drž. zak. št. 56) to dopuščenje podeliti tako le:

§. 1. Podeljujemo koncesionarjem pravico, narediti in rabiti lokomotivno železnico od Prage (Smihova) v Duhcov, da se stakne z železnico od Ustja nad Labo do Teplíc in pri Duhcovu z železnico od Lovosic na Duhcov do Niklasberga, s krilom od nekega mesta te črte do Mosta.

§. 2. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo železnico v §. 1 omenjeno v treh mesecih od denašnjega dneva delati začeli, in v treh letih dalje dodelali in dodelano izročili občni službi.

Da izpolnijo to dolžnost, to morajo koncesionarji zagotoviti s kavecijo od 300.000 goldinarjev av. velj.

Ta kavecija se mora odšteti v gotovini ali pa dati v borsnih papirjih po kursu, ter se jim povrne, brž kakor izkažejo, da so najmenj štirikrat toliko potrošili na delo tu koncesionirane železnice.

Spisi in pisma o tem povodu narejena uživajo prostost od pristojbin in stempnja.

§. 3. Cesta sama in nje uredba za vožnjo naj se naredi po črtežu na drobno ustanovljenem, ki ga je ministerstvo za trgovino potrdilo.

Zlasti se je pri delanju železnice ravnati po zahtevah ministerstva za trgovino in od obstoječih občnih stavilnih in policijskih predpisih.

Preparedbe v načrtih so pridržane odobrenju državne uprave.

Spodnje delo te železnice sme se narediti samo za eno kolejo.

Državna uprava ima pravico takrat zahtevati ondi, kjer se ji bo zdelo potrebno, da se napravi spodnje delo za drugo kolejo in ta koleja naredi, kadar bo letni sirovi dohodek skozi dve leti zaporedoma 140.000 gld. v srebru na miljo presegal.

Zastran stikališč morajo koncesionarji z dotičnimi upravami skleniti dogovor, kateri naj se predloži ministerstvu za trgovino v odobrenje.

Državni upravi je pridržana pravica, ako bi se dorazumenje ne doseglo, postaviti pogoje za vzajemno porabo voz domačih sosednjih železnic in za dopeljavo rudniških in drugih železnic po lastni potrebi v to železnico.

§. 4. Koncesionarjem se za izpeljavo koncesionirane železnice dodeljuje pravica razlastitve po določbi dotičnih postav.

Ista pravica naj se dodeli koncesionarjem zastran železnocestnih kril do posameznih obrtnišč, o katerih bi državna uprava spoznala, da so koristna za javni interes.

§. 5. Koncesionarji se imajo pri delanju koncesioniranih cest in pri njih rabi držati tega, kar ustanavlja pričujoče dopustno pismo, kakor tudi tega, kar velevajo na to stran dane postave in ukazi [zlasti postava za dopušcanje železnic od 14. septembra 1854, in reda za vožnjo po železnicah od 16. novembra 1851 *)], in tako tudi postav in ukazov, ki bi se v prihodnje utegnili izdati.

§. 6. Koncesionarji imajo tedaj zlasti tudi zastonj voziti pošto in poštne postavljenec po predpisu §. 68 omenjenega reda za vožnjo po železnicah, in poštna uprava ima oblast za vozovlak, ki od končnih postaj vsak dan odrine, določiti, kdaj ima oditi in kako hitro ima voziti med tema končnima postajama tje in nazaj.

Kolikorkrat bi poštna služba zahtevala več kakor en voz z osem kolesi ali dva četvero-kolesna vozá, dobé koncesionarji za vsak voz, ki ga več dado za ta namen, odškodnino na miljo, ki se ustanovi dogovorno v pravšni ceni.

*) Državnega zakonika od leta 1852, št. 1.

Ako bi se poštni upravi potrebno zdelo, na koncesijonirani železnici vpeljati ambulatno pošto, kakoršna je po drugih avstrijskih železnicah, morajo koncesijonarji namesti navadnih voz z osmimi ali štirimi kolesi brez vračila napraviti in vzdrževati za to potrebne osmo- ali četerokolesne vozove za poštno ambulanco narejene po zahtevi poštna uprave.

Za opravljanje poštna službe v postajah, kjer se pisma prejemajo in kjer se izročajo, mora se pripravna poštna pisarnica v železničnem posloplju zastoj prepustiti, in ako bi na to stran bilo še večjih potrebščin, naj se napravi poseben dogovor.

Dalje imajo koncesijonarji dolžnost, poštna pošiljke — ki nimajo denarne vrednosti — in katerih ne spremlja noben poštni uradnik ali služabnik, brez posebnega povračila na dotične postaje odpravljati in ondi jih izročati.

Pisma, ki si jih gledé na upravo železnice železnično ravnateljstvo (upravno svetovalstvo) in pa organi njemu podložni ali ti organi med sabo pošiljajo, smejo se na dotičnih kosih ali daljavah te železnice odpravljati po železničnih postavljenih.

§. 7. Koncesijonarji imajo dolžnost, upravi državnega telegrafa napeljavó telegrafov poleg železnice na železničnih tleh brez posebnega povračila dopustiti.

Toda telegrafska uprava se mora s koncesijonarji domeniti zastran mesta, kje ima napeljava iti.

Dalje morajo koncesijonarji brez posebnega plačila prevzeti varovanje telegrafske napeljave po železničnem osebju.

Nasproti pa imajo koncesijonarji tudi pravico žice (drát) za železnični telegraf pritrjevati na kole državnega telegrafa.

Železnični telegraf, če državna uprava zastran državnih poslanic (depeš) drugače ne zapové, in zastran privatnih ničesar ne dogovori, rabi se edino za naznanila, ki se tičejo vožnje po železnici, in torej je ta poraba pod vplivom in nadzorom državne uprave.

§. 8. Visokost voznine za ljudi in blago podvržena je sledečim utesnitvam :

Maksimalna tarifa na avstrijsko miljo, in to pri popotnih za osebo

v I. razredu	30 kr. avstr. velj.
„ II. „	25 „ „ „
„ III. „	15 „ „ „
in „ IV. „ (v vozu za stoječe)	9 „ „ „

Pri brzovlakih, ki morajo imeti vsaj vozove I. in II. razreda, smejo se te tarife povišati za 20 odstotkov pod pogojo, da se pri teh brzovlakih ne bo vozilo z manjšo hitrostjo nego je navadna poprek računeč pri brzovlakih drugih avstrijskih železnic.

Maksimalna tarifa zastran blaga pri navadni hitrosti na colni cent in miljo :

I. razred	2 kr. avstr. velj.
II. „	2 ¹ / ₄ „ „ „
III. „	3 „ „ „

Izjemno imajo za sledeče reči pri polnih vozovih veljati tile postavki voznine:

Za žito in sol	1·5 krajcarjev.
„ drva in les	1·2 „
„ <i>koaks</i> , stiskano šoto, rude, železne plošče, kamenje zidarsko in apnarsko	1·0 „

Razen tega še velja pri polnih vozeh ta tarifa za kopano oglje (premog):

Na daljavo od 1 — 5 milj	1·0 krajcar.
„ „ od 5—10 „	0·8 „
„ večjo daljo	0·7 „

Za odpravnino se vzema od vsega blaga po 2 kr. na colni cent. V tem je zapopadeno plačilo za nakladanje in razkladanje in za občno zavarstvo.

Ako bi dotičnik sam blago nakladal ali razkladal, bode se za odpravnino samo po 1·5 kr. od colnega centa jemalo.

Zastran voznine od drugih stvari, zastran ustanovljenja ležarine, razredbe blaga in drugih določeb gledé na prevažanje blaga treba bo tako ravnati, da dotične cene in določbe ne bodo smele nikakor biti večje in nadležnejše od ónih, ki veljajo na severni državni železnici.

Uravnavanje voznin za ljudi in blago med tu postavljenimi mejami pristoji koncesijonarjem.

Pri tem pa se nima nikomur osebno predstvo dajati. Če se torej kakemu odpravniku ali pošiljaču blaga pod gotovimi pogoji voznina zniža ali katera druga ugodnost dodeli, mora se ta znižba ali ugodnost dodeliti vsem odpravnikom ali pošiljačem, kateri so volji izpolniti iste pogoje.

Vse posebne tarife se morajo javno razglasiti.

Toda postavodavstvu je vsak čas pridržana uredba tarife za vožnjo ljudi in blaga. Taki uravnani se imajo koncesijonarji podvreči.

§. 9. Dopusča se odmerjati in pobirati voznino za ljudi in blago v domačem srebrnem denarju, vendar tako, da se plačilo po kursni vrednosti preračunjeno mora v deželni denarjem jemati.

Tarifa se mora vsak mesec posebej na zaprosbo koncesijonarjev, kakor tudi na zaupanje državne uprave, po srednjem kursu srebra v preteklem mesecu preobrniti (reducirati) na deželni denar, pri čemer se brez privolitve koncesijonarjev ne sme iti čez 5 odstotkov izpod srednjega kursa.

§. 10. Transporti vojakov se morajo po znižani tarifi opravljati, in to po dogovoru na to stran, kakor tudi gledé polajšil za potujoče vojake, med vojnim ministerstvom in ravnateljstvom cesarja Ferdinanda severne železnice dne 18. junija 1868 *) sklenenem, katerega določbe so celokupni del dopustnega pisma.

Ako bi se pa kdaj z vsemi avstrijskimi železnicami ali z večino njih zastran prevažanja vojakov dogovorile določbe državi ugodnejše, naj imajo one veljavo zadobiti tudi za koncesijonirano železnico.

Te določbe naj se obračajo tudi na stražo finančno in varnostno, ki sta uravnani po vojaško.

*) Normalni ukazi e. kr. ardnega ukaznika o 11. 1833, 21. k. v. , št. 97.

Koncesijonarji se zavezujejo, da bodo na koncesijonirani železnici potujočim vojakom naklanjali polajšila, ki so jih vse uprave avstrijskih železnic dodelile, sosebno upravstvo c. kr. priv. južnosevernonemške zvezne železnice s pravnovezno izreko od 17. decembra 1866 (in družba državne železnice z izreko od 28. julija 1867.)

Koncesijonarji se zavezujejo, da pristopijo obstoječemu dogovoru avstrijskih železnocestnih uprav zastran vzajemnega pripomaganja z vozili pri večjih vojaških transportih, in pa organskim določbam in službenemu propisu za vojne železnocestne oddelke.

§. 11. Državni uradniki, postavljeni in služabniki, ki po naročilu gosposke nadgledujoče upravo železnic in vožnjo po njih, ali zarad varstva državnih interesov po koncesiji ali iz dohodarstvenih ozirov porabijo železnico in izkažejo naročilo te gosposke, morajo se s potno robo vred zastonj voziti.

§. 12. Državna uprava ima pravico, kadar bi živež v avstrijskem cesarstvu bil ne- navadno drag, ponižati za-nj voznino na polovico maksimalne cene.

§. 13. Koncesijonarjem se daje tudi pravica, napraviti družbo delničarsko in za nabor potrebnega denarja izdati delnice in predstvene obligacije sloveče na prinesca ali na stanovitna imena izdane najmenj na 150 gl. v srebru, ki se smejo na avstrijskih borsah prodajati in uradno notirati.

Znesek, nabavljen s predstvenimi obligacijami, ne sme preseči treh petin napravnega kapitala.

Če se predstvene obligacije izdado v tuji valuti, mora se znesek tudi v avstrijski valuti naznaniti.

Predstvene obligacije se morajo prej odplačati nego delnice.

§. 14. Koncesijonarji imajo oblast, agencije v domačih in vnanjih deželah postavljati, kakor tudi napravljati vozila za ljudi in blago po vodi in po suhem, držeč se obstoječih predpisov.

§. 15. Koncesijonarji se zavezujejo, da bodo krepko podpirali napravo krilnih železnic v založišča podzemeljskega oglja poleg glavne železnice, da se kupčija s premogom opomore, oziroma da po dogovoru z dotičniki sami napravijo take železnice izgovorivši si določeno množino voziva in priklad k tarifi, ter se pridržuje ministerstvu za trgovino, da odobri, kam bodo take železnice šle in kdaj naj se dodelajo. Ako bi se ne dosegel dogovor z lepa, določuje ministerstvo trgovine, pri čemer se bo gledalo na zagotovljeni in zadostni znesek za obresti in razdolžbo napravnega kapitala, potrošenega za dotična krila.

§. 16. Državna uprava ima pravico prepričati se, da je železnica v vseh delih namenu primerno in trdno narejena in za službo opravljena, ter zaukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odstranijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje.

Komisar, ki ga postavi državna uprava, sme tudi, kolikorkrat mu se treba zdí, priti v seje upravnega odbora, kakor tudi k velikim zborom, ter državnemu interesu škodljive naredbe ustavljati.

Za le-to nadgledovanje železničnega podjetja morajo koncesijonarji z ozirom na opravila s tem združena v državno blagajnico plačati počez letno povračilo, katerega znesek določi državna uprava v primeri k dotični dajatvi drugih tuzemskih železnic.

Tudi so koncesionarji dolžni, posebno gledati na državne uradnike, ki so zarad premenjenega upravnega organizma ostali odkazni (disponibel), če prosijo za kako službo, če so pripravi za-njo in če zadostijo temu, kar bo zahteval službeni red, katerega postavijo koncesionarji.

Še prevzemajo koncesionarji dolžnost, da bodo sosebno gledali na pripravne doslužene vojake, sosebno pa dobro dosluživše podoficirje po meri cesarskega ukaza od 19. decembra 1853, če se oglasé za kako službo, in da bodo brez pridržka pristopili določbam postave za podpirane železnice na to stran izdati se imajoče, kar se tiče podeljevanja služeb podoficirjem.

Dalje se zavezujejo koncesionarji, da bodo o svojem času skrbeli za to, da se le-ta dolžnost sprejme v načrt družabnih pravil, katerega bi ministerstvu notranjih reči predložili.

§. 17. Za železnico v §. 1 omenjeno se dodeljujejo od strani države ta-le pojšila :

- a) Oprostitev od dohodnine in štempeljskih pristojbin za kupone, kakor tudi od vsakega davka, ki bi se morebiti s prihodnjimi postavami vpeljal, za dvajset let.
- b) Oprostitev od štemplja in pristojbin za vse pogodbe, vloge in druga pisma za nabavo kapitala, in za delanje in opravo železnice do tistega časa, ko se izroči občni službi.
- c) Oprostitev od štempljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic in predstvenih obligacij kakor tudi začasníc (interimalnih listov), in prenosnine, ki bi jo bilo plačati od kupljenega zemljišča.

§. 18. Doba, doklej bo koncesija trpela in po §. 9, b) postave za dopuščanje železníc varovana, da se ne smejo napraviti nove železnice, ustanovljuje se na devetdeset let od tistega dne, katerega se začne vožnja po celi potezi, in ko ta doba preteče, mine koncesija.

Koncesija izgubi svojo moč tudi, če se rok v §. 2 ustanovljeni za dokončanje dela in za odprtje železnice ne bi dostal, ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti ne v zmislu §. 11, b) postave o dopuščanju železníc, niti sosebno s kako politično ali financijalno krizo.

§. 19. Državna uprava si pridržuje pravico, kadar preteče trideset let od dne, katerega se je izdala dopustnica, vsak čas odkupiti koncesijonirano železnico.

Da se določi odkupščina, bodo se letni čisti dohodki, ki jih je podjetje v zadnjih sedmih letih pred pravim odkupom imelo, seštelí, od tega čisti dohodki dveh najslabših let odbili in po tem poprečni čisti dohodki ostalih petih let za podjetje izračunili.

Ta srednji znesek, ki pa ne sme biti manjši od pet odstotkov napravnega kapitala z ustanovljeno razdolžnino vred, se bo koncesijonarjem kakor letnina plačeval v poluletnih ratah dotle, dokler se ne izteče koncesija.

§. 20. Kadar mine koncesija in tisti dan, ko mine, prihaja država brez vračila v neobteženo last in uživanje koncesijonirane železnice, zlasti tal, zemeljnih in umetnih del, cele spodnje in vrhnje naprave in vse nepremične železnične pritekline, kakor so: kolo dvori, nakladališča in razkladališča, vsa za železnično rabo potrebna poslopja na odhodih in prihodih, stražnice in nadgledovalnice z vso opravo v stojčjih mašinah in vseh nepremičninah.

Kar se tiče premičnih reči, kakor so: lokomotivi, vozovi, premične mašine, orodje in druge naprave in robe, kolikor so potrebne ali dobre za nadaljno službo, naj prejdejo

na državo po dogovorjeni vrednosti ali po cenilu, katero se, če ena stranka zahteva, najde po zvedenih tako, kakor sodni red ustanavlja.

Po odkupu železnice in od dne tega odkupa prihaja država, plačujoč vsako leto v §. 18 ustanovljeno odkupščino brez drugega vračila v last in uživanje tu koncesijonirane železnice z vsemi prej omenjenimi dotičnimi reči, tako premičnimi kakor nepremičnimi.

Naj mine koncesija ali naj se železnica odkupi, ostaje koncesijonarjem last rezervnega zaloge napravljene iz lastnih dohodkov podjetja in kar imajo denarjev terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, kakor so: peči za koaks in apnenice, livnice, fabrike za mašine ali drugo orodje, shranišča, koaks, hranišča za premog in drugo robo, ktere so si pridobili ali sezidali po dovolbi državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo železnična pritekline.

§. 21. Še se državni upravi pridržuje pravica, ako bi se vkljub izrečenemu svarilu po večkrat prelomile ali zanemarile dolžnosti v dopustnici ali postavah naložene, poprijeti se naredeb postavam primernih in po okolnostih, še predno izteče čas koncesije, izreči, da je koncesija moč izgubila.

Resno opominjaje vsakega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesijonarjem pravico, zastran izkazne škode pred našimi sodišči zahtevati odškodbe, dajemo vsem oblastim, kterih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to koncesijo in vsem tem, kar se ustanavlja v njej.

V dokaz tega izdajemo to pismo, zapečateno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaju, pet in dvajsetega dne meseca junija v letu po odrešenju sveta tisoč osem sto sedemdesetem, Našega cesarjevanja dva in dvajsetem.

Franc Jožef s. r.

Potocki s. r.

Holzgethan s. r.

Pretis s. r.

98.

Dopustno pismo od 25. junija 1870,

za delo in rabo lokomotivne železnice od Biline po Belski dolini v Ustje nad Labo.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hervaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker so Janez Liebig in družba prosili, da bi jim se dopustilo delati in rabiti železnico od Biline po Belski dolini do Ustja nad Labo, zazdelo Nam se je, z ozirom na občno

koristnost tega podjetja, imenovanim prosilec po postavi za dopuščanje železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in po postavi od 13. aprila 1870 (Drž. zak. št. 56) to dopuščanje podeliti tako le:

§. 1. Podeljujemo koncesionarjem pravico, narediti in rabiti lokomotivno železnico od Biline v stiku s projektirano železnico od Prage v Duhecov po Belski dolini do Ustja nad Labo, da se napravi zveza s severno državno železnico, po tem z Labo z vlačno železnico in eventualno z železnico, ki se ima narediti na desnem bregu Labe.

Ministerstvu trgovine je pridržana razločba o tem, kako naj se napravi ta zveza in oziroma ta stik.

§. 2. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo delo v §. 1 omenjene železnice v treh mesecih od dne, katerega se izda dovolitev za delo cele poteze, začeli, v dveh letih dokončali in dodelano železnico občni službi izročili.

Da izpolnijo to dolžnost, to morajo koncesionarji državni upravi zagotoviti s kavicjo od petdeset tisoč goldinarjev avstr. velj.

Spisi in pisma o tem povodu narejena uživajo prostost od pristojbin in štemplja.

§. 3. Cesta sama in nje uredba za vožnjo naj se naredi po črtežu na drobno ustanovljenem, ki ga je ministerstvo za trgovino potrdilo.

Zlasti se je pri delanju železnice ravnati po zahtevah ministerstva za trgovino in po obstoječih občnih stavilnih in policijskih predpisih.

Prenaredbe v načrtih so pridržane odobrenju državne uprave.

Spodnje delo vse te železnice sme se narediti samo za eno kolejo.

Državna uprava ima pravico takrat zahtevati ondi, kjer se ji bo zdelo potrebno, da se napravi spodnje delo za drugo kolejo in ta koleja naredi, kadar bo letni sirovi dohodek skozi dve leti zaporedoma 140.000 gld. v srebru na miljo presegal.

Zastran stikališč železničnih morajo koncesionarji z dotičnimi upravami skleniti dogovor, kateri naj se predloži ministerstvu trgovine v odobrenje.

Državni upravi je pridržana pravica, ako bi se dorazumenje ne doseglo, postaviti pogoje za vzajemno porabo voz domačih sosednjih železnic in za dopeljavo rudniških in drugih železnic po lastni potrebi v to železnico.

§. 4. Koncesionarjem se za izpeljavo koncesijonirane železnice dodeljuje pravica razlastitve po določbi dotičnih postav.

Ista pravica naj se dodeli koncesionarjem zastran železnocestnih kril do posameznih obrtnišč, o katerih bi državna uprava spoznala, da so koristna za javni interes.

§. 5. Koncesionarji se imajo pri delanju koncesijoniranih cest in pri njih rabi držati tega, kar ustanavlja pričujoče dopustno pismo, kakor tudi tega, kar velevajo na to stran dane postave in ukazi [zlasti postava za dopuščanje železnic od 14. septembra 1854, in reda za vožnjo po železnicah od 16. novembra 1851*)], in tako tudi postav in ukazov, ki bi se v prihodnje utegnili izdati.

§. 6. Koncesionarji imajo tedaj zlasti tudi zastonj voziti pošto in poštno postavljenec po predpisu §. 68 omenjenega reda za vožnjo po železnicah, in poštna uprava ima oblast

*) Državnega zakonika od leta 1852, št. 1.

za vozovlak, ki od končnih postaj vsak dan odrine, določiti, kdaj ima oditi in kako hitro ima voziti med tema končnima postajama tje in nazaj.

Kolikorkrat bi poštna služba zahtevala več kakor en voz z osem kolesi ali dva četvero-kolesna vozá, dobé koncesionarji za vsak voz, ki ga več dado za ta namen, odškodnino na miljo, ki se ustanovi dogovorno v pravšni ceni.

Ako bi se poštni upravi potrebno zdelo, na koncesijonirani železnici vpeljati ambulatno pošto, kakoršna je po drugih avstrijskih železnicah, morajo koncesionarji namesti navadnih voz z osmimi ali štirimi kolesi brez vračila napraviti in vzdrževati za to potrebne osmo- ali četverokolesne vozove za poštno ambulanco narejene po zahtevi poštne uprave.

Za opravljanje poštne službe v postajah, kjer se pisma prejemajo in kjer se izročajo, mora se pripravna poštna pisarnica v železničnem poslopiju zastoj prepustiti, in ako bi na to stran bilo še večjih potrebščin, naj se napravi poseben dogovor.

Dalje imajo koncesionarji dolžnost, poštne pošiljke — ki nimajo denarne vrednosti — in katerih ne spremlja noben poštni uradnik ali služabnik, brez posebnega povračila na dotične postaje odpravljati in ondi jih izročati.

Pisma, ki si jih gledé na upravo železnice železnično ravnateljstvo (upravno svetovalstvo) in pa organi njemu podložni ali ti organi med sabo pošiljajo, smejo se na dotičnih kosih ali daljavah te železnice odpravljati po železničnih postavljenjih.

§. 7. Koncesionarji imajo dolžnost, upravi državnega telegrafa napeljavo telegrafov poleg železnice na železničnih tleh brez posebnega povračila dopustiti.

Toda telegrafska uprava se mora s koncesionarji domeniti zastran mesta, kje ima napeljava iti.

Dalje morajo koncesionarji brez posebnega plačila prevzeti varovanje telegrafske napeljave po železničnem osehju.

Nasproti pa imajo koncesionarji tudi pravico žice (drát) za železnični telegraf pritrjevati na kole državnega telegrafa.

Železnični telegraf, če državna uprava zastran državnih poslanic (depeš) drugače ne zapové, in zastran privatnih ničesar ne dogovori, rabi se edino za naznanila, ki se tičejo vožnje po železnici, in torej je ta poraba pod vplivom in nadzorom državne uprave.

§. 8. Visokost voznine za ljudi in blago podvržena je sledečim utesnitvam :

Maksimalna trifa na avstrijsko miljo, in to pri popotnih za osebo

v I. razredu	30	kr. avstr. velj.
„ II. „	25	„ „ „
„ III. „	15	„ „ „
in „ IV. „ (v vozu za stoječe) . .	9	„ „ „

Maksimalna trifa zastran blaga pri navadni hitrosti na colni cent in miljo :

I. razred	2	kr. avstr. velj.
II. „	2 ¹ / ₂	„ „ „
III. „	3	„ „ „

Izjemno imajo za sledeče reči pri polnih vozovih veljati tile postavki voznine :

za žito in sol	1·5	kr. avstr. veljave.
„ drva in les	1·2	„ „ „
„ premog, kóaks, stiskano šoto, rude, železne plošče, kame- nje zidarsko in apnarsko	1·0	„ „ „

Za odpravnino se vzema od vsega blaga po 2 kr. na colni cent. V tem je zapopadeno plačilo za nakladanje in razkladanje in za občno zavarstvo.

Ako bi dotičnik sam blago nakladal ali razkladal, bode se za odpravnino samo po 1·5 kr. od colnega centa jemalo.

Zastran voznine od drugih stvari, zastran ustanovljenja ležarine, razredbe blaga in drugih določeb gledé na prevažanje blaga treba bo tako ravnati, da dotične cene in določbe ne bodo smele nikakor biti večje in nadležnejše od ónih, ki veljajo na severni državni železnici.

Uravnavanje voznin za ljudi in blago med tu postavljenimi mejami pristoji koncesionarjem.

Pri tem pa se nima nikomur osebno predstvo dajati. Če se torej kakemu odpravniku ali pošiljaču blaga pod gotovimi pogoji voznina zniža ali ktera druga ugodnost dodelí, mora se ta znižba ali ugodnost dodeliti vsem odpravnikom ali pošiljačem, kateri so voljni izpolniti iste pogoje.

Vse posebne tarife se morajo javno razglasiti.

Toda postavodavstvu je vsak čas pridržana uredba tarife za vožnjò ljudi in blaga. Taki uravnavi se imajo koncesionarji podvreči.

§. 9. Dopušča se odmerjati in pobirati voznina za ljudi in blago v domačem srebrnem denarju, vendar tako, da se plačilo po kursni vrednosti preračunjeno mora v deželnem denarju jemati.

Tarifa se mora vsak mesec posebej na zaprosbo koncesionarjev, kakor tudi na zaukaz državne uprave, po srednjem kursu srebra v preteklem mesecu preobrniti (reducirati) na deželni denar, pri čemer se brez privolitve koncesionarjev ne sme iti čez 5 odstotkov izpod srednjega kursa.

§. 10. Transporti vojakov se morajo po znižani tarifi opravljati, in to po dogovoru na to stran, kakor tudi gledé polajšíl za potujoče vojake, med vojnim ministerstvom in ravnateljstvom cesarja Ferdinanda severne železnice dne 18. junija 1868 *) sklenenem, ktereга določbe so celokupni del dopustnega pisma.

Ako bi se pa kdaj z vsemi avstrijskimi železnicami ali z večino njih zastran prevažanja vojakov dogovorile določbe državi ugodnejše, naj imajo one veljavo zadobiti tudi za koncesionirano železnico.

Te določbe naj se obračajo tudi na stražo finančno in varnostno, ki sta uravnani po vojaško.

Koncesionarji se zavezujejo, da sprejmejo organske določbe in službeni propis za vojne železnocestne oddelke, kakor pravila, ki se na to stran utegnejo v prihodnje vvesti, kolikor bodo veljala za ostale avstrijske železnice.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo obstoječemu dogovoru avstrijskih železnocestnih uprav zastran vzajemnega pripomaganja z vozili pri večjih vojaških transportih.

§. 11. Državni uradniki, postavljeni in služabniki, ki po naročilu gosposke nadgledujoče upravo železnic in vožnjo po njih, ali zarad varstva državnih interesov po koncesiji ali

*) Normalni ukazi c. kr. armadnega ukaznika od l. 1868, 21. kos, št. 97.

iz dohodarstvenih ozirav porabijo železnico in izkažejo naročilo te gosposke, morajo se s potno robo vred zastonj voziti.

§. 12. Državna uprava ima pravico, kadar bi živež v avstrijskem cesarstvu bil nenavadno drag, ponižati za-nj voznino na polovico maksimalne cene.

§. 13. Koncesionarjem se daje tudi pravica, napraviti družbo delničarsko in za nabor potrebnega denarja izdati delnice in predstvene obligacije sloveče na prinesca ali na stanovitna imena izdane najmenj za 150 gld. v srebru, ki se smejo na avstrijskih borsah prodajati in uradno notirati.

Znesek, nabavljen s predstvenimi obligacijami, ne sme preseči treh petin napravnega kapitala.

Če se predstvene obligacije izdado v tuji valuti, mora se znesek tudi v avstrijski valuti naznaniti.

Predstvene obligacije se morajo prej odplačati nego delnice.

§. 14. Koncesionarji imajo oblast, agencije v domačih in vnanjih deželah postavljati, kakor tudi napravljati vozila za ljudi in blago po vodi in po suhem, držec se obstoječih predpisov.

§. 15. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo krepko podpirali napravo krilnih železnic v založišča podzemeljskega oglja poleg glavne železnice, da se kupčija s premogom opomore, oziroma da po dogovoru z dotičniki sami napravijo take železnice izgovorivši si določeno množino voziva in priklad k tarifi, ter se pridržuje ministerstvu za trgovino, da odobri, kam bodo take železnice šle in kdaj naj se dodelajo. Ako bi se ne dosegel dogovor z lepa, določuje ministerstvo trgovine, pri čemer se bo gledalo na zagotovljeni in zadostni znesek za obresti in razdolžbo napravnega kapitala, potrošenega za dotična krila.

§. 16. Za postavno nadgledovanje železničnega podjetja morajo koncesionarji z ozirom na opravila s tem združena v državno blagajnico plačati počez letno povračilo, kterega znesek določi državna uprava v primeri k dotični dajatvi ostalih tuzemskih železnic.

Tudi so koncesionarji dolžni, posebno gledati na državne uradnike, ki so zarad premenjenega upravnega organizma postali odkazni (disponibel), če prosijo za kako službo, če so pripravi za-njo in če zadostijo temu, kar bo zahteval službeni red, kterega postavijo koncesionarji.

Še prevzemajo koncesionarji dolžnost, da bodo sosebno gledali na pripravne doslužene vojake, sosebno pa dobro dosluživše podoficirje po meri cesarskega ukaza od 19. decembra 1853, če se oglasé za kako službo, in da bodo brez pridržka pristopili določbam postave za podpirane železnice na to stran izdati se imajoče, kar se tiče podeljevanja služeb podoficirjem.

Dalje se zavezujejo koncesionarji, da bodo o svojem času skrbeli za to, da se le-ta dolžnost sprejme v načrt družabnih pravil, kterega bi ministerstvu notranjih reči predložili.

§. 17. Za železnico v §. 1 omenjeno se dodeljujejo od strani države ta-le polajšila:

- a) Oprostitev od dohodnine in štempeljskih pristojbin za kupone, kakor tudi od vsakega davka, ki bi se morebiti s prihodnjimi postavami vpeljal, za dvajset let.

- b) Oprostitev od štemplja in pristojbin za vse pogodbe, vloge in druga pisma za nabavo kapitala, in za delanje in opravo železnice do tistega časa, ko se izroči občni službi.
- c) Oprostitev od štempljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic in predstvenih obligacij kakor tudi začasnje (interimskih listov), in prenosnine, ki bi jo bilo plačati od kupljenega zemljišča.

§. 18. Doba, doklej bo koncesija trpela in po §. 9, b) postave za dopušcanje železnic varovana, da se ne smejo napraviti nove železnice, ustanovljuje se na devetdeset let od tistega dne, kterega se začne vožnja po celi potezi, in ko ta doba preteče, mine koncesija.

Koncesija izgubi svojo moč tudi, če se rok v §. 2 ustanovljeni za dokončanje dela in za odprtje železnice ne bi dostal, ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti ne v zmislu §. 11, b) postave o dopušcanju železnic, niti se posebno s kako politično ali finančno krizo.

§. 19. Državna uprava si pridržuje pravico, kadar preteče trideset let od dne, kterega se je izdala dopustnica, vsak čas odkupiti koncesijonirano železnico.

Da se določi odkupščina, bodo se letni čisti dohodki, ki jih je podjetje v zadnjih sedmih letih pred pravim odkupom imelo, sešteli, od tega čisti dohodki dveh najslabših let odbili in po tem poprečni čisti dohodki ostalih petih let za podjetje izračunili.

Ta srednji znesek, ki pa ne sme biti manjši od pet odstotkov napravnega kapitala z ustanovljeno razdolžnino vred, se bo koncesijonarjem kakor letnina plačeval v pololetnih ratah dotle, dokler se ne izteče koncesija.

§. 20. Kadar mine koncesija in tisti dan, ko mine, prihaja država brez vračila v neobteženo last in uživanje koncesijonirane železnice, zlasti tal, zemeljskih in umetnih del, cele spodnje in vrhnje naprave in vse nepremične železnične pritekline, kakor so: kolodvori, nakladališča in razkladališča, vsa za železnično rabo potrebna poslopja na odhodih in prihodih, stražnice in nadgledovalnice v vso opravo v stoječih mašinah in vseh nepremičninah.

Kar se tiče premičnih reči, kakor so: lokomotivi, vozovi, premične mašine, orodje in druge naprave in robe, kolikor so potrebne ali dobre za nadaljno službo, naj prejdejo na državo po dogovorjeni vrednosti ali po cenilu, katero se, če ena stranka zahteva, najde po zvedencih tako, kakor sodni red ustanavlja.

Po odkupu železnice in od dne tega odkupa prihaja država, plačujoč vsako leto v §. 18 ustanovljeno odkupščino brez drugega vračila v last in uživanje tu koncesijonirane železnice z vsemi prej omenjenimi dotičnimi rečmi, tako premičnimi kakor nepremičnimi.

Naj mine koncesija ali naj se železnica odkupi, ostaje koncesijonarjem last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar imajo denarjev terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, kakor so: peči za koaks in apnenice, livnice, fabrike za mašine ali drugo orodje, shranišča, koaks, hranišča za premog in drugo robo, ktere so si pridobili ali sezidali po dovolbi državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo železnična pritekline.

§. 21. Še se državni upravi pridržuje pravica, ako bi se vkljub izrečenemu svarilu po večkrat prelomile ali zanemarile dolžnosti v dopustnici ali postavah naložene, poprijeti se naredeb postavam primernih in po okolnostih, še predno izteče čas koncesije, izreči, da je koncesija moč izgubila.

Resno opominjaje vsakega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odškodbe, dajemo vsem oblastim, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to koncesijo in vsem tem, kar se ustanavlja v njej.

V dokaz tega izdajemo to pismo, zapečateno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaju, pet in dvajsetega dne meseca junija v letu po odrešenju sveta tisoč osem sto sedemdesetem, Našega cesarjevanja dva in dvajsetem.

Franc Jožef s. r.

Potocki s. r.

Holzgethan s. r.

Pretis s. r.

